

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญและมีบทบาทในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิต ซึ่งหากคนมีคุณภาพแล้วย่อมส่งผลให้ประเทศชาติ และสังคม มีความเจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งปัจจุบันการศึกษามีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการณ์ ไม่ว่าจะเป็นวิธีการสอน หลักสูตร เทคโนโลยี ตลอดจนบุคลากร ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมมีผลกระทบต่อการเรียน การสอนของสถานศึกษา ภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา ก็คือ การนิเทศ โดยเฉพาะการนิเทศภายในโรงเรียน จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะช่วยแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องด้านวิชาการให้มีการพัฒนาและส่งเสริมให้การเรียน การสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับครูอาจารย์และนักเรียน จึงย่อมจะทราบปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่าบุคลากรภายนอกเมื่อเป็นเช่นนี้แล้วการนิเทศภายใน โรงเรียนจะสามารถสนองตอบความต้องการของบุคคลในโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง (เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2543 : 54) ในสภาวะการณ์ในปัจจุบันที่กระแสการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษากำลังดำเนินไปภายใต้กรอบนโยบายของกฎหมายการศึกษาแห่งชาติที่ประกาศใช้ซึ่ง หมายถึง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้น หากวิเคราะห์ในรายละเอียดแล้วพบว่ากระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดหลักสำคัญคือ “ผู้เรียนสำคัญที่สุด” นั้นจะบังเกิดพลัง การพัฒนาจากระดับฐานล่างเป็นสำคัญ นั่นคือ เกิดการพัฒนาโดย โรงเรียน สถานศึกษาในทุกๆ ระดับของการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพของการเรียนรู้ของโรงเรียน สถานศึกษา จะประกอบด้วยปัจจัยที่หลากหลาย องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ กระบวนการ นิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งจะเป็นกลไกของการชี้้นำให้ความช่วยเหลือ ควบคุมกำกับ ติดตามให้ การปฏิรูปการเรียนรู้ภายในโรงเรียนก้าวไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ ผู้เกี่ยวข้องทุกคนต้องติดตาม ทบทวน และแสวงหาแนวทางการพัฒนาโดยใช้การนิเทศภายใน เป็นยุทธศาสตร์สำคัญควบคู่ไปกับการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน สถานศึกษา เพื่อบรรลุ เป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาดังกล่าว (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2545 : 25)

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการเชิงบริหารจัดการทางวิชาการด้าน การศึกษาที่มีมานานแล้ว เพื่อช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ให้ บังเกิดขึ้นภายในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง การนิเทศภายในโรงเรียนจะเป็นฐาน สำคัญเชิงบริหารที่เกิดจากความร่วมมือและยึดหลักความเสมอภาคและความเป็นประชาธิปไตย ของบุคลากรในโรงเรียนร่วมกัน มีข้อปฏิบัติหรือข้อตกลงร่วมกันที่จะร่วมจัดการเรียนการสอนให้

บรรลุผลตามที่ นโยบายการจัดการศึกษาและหลักสูตรกำหนดไว้การดำเนินการนี้เทศภายในจะมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องศึกษาองค์ประกอบของการนิเทศภายในให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ชัดเจน ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน มี 3 ประการ คือ บุคลากรผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ วิธีการนิเทศ และเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 9) การจัดการศึกษาในปัจจุบันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษา ที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มีเจตนาให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน ค้ำครองสิทธิ สร้างความเสมอภาคและให้โอกาสทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและรัฐต้องจัดการศึกษาให้กับทุกคน ทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็เด็กพิการหรือด้อยโอกาสในกลุ่มต่างๆ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2540 อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 7)

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 10 วรรคสอง กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ที่มีความบกพร่องทางกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ วรรคสาม การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสีย ค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 7) บุคคลที่มีความต้องการพิเศษจากอดีตที่ผ่านมาจัดอยู่ในกลุ่มประชากรผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา การจัดการศึกษาพิเศษยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ไม่สามารถให้บริการแก่ผู้ที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างทั่วถึงและยังทำได้ไม่กว้างขวางการจัดการศึกษาพิเศษยังเป็นลักษณะการจำกัดขอบเขตของผู้เรียนเป็นการจัดแยกประเภทการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการพิเศษและมีการเลือกระดับของความพิการหรือความบกพร่องเข้าเรียนตลอดจนรูปแบบของการจัดการศึกษาพิเศษยังไม่สามารถกำหนดได้อย่างแน่ชัดทั้งนี้เนื่องจากขาดข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้พิการประเภทต่างๆ ที่ใช้ในการวางแผน ซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานและการจัดสรรงบประมาณ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและขาดอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการสอนบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ (ซูลีกร ตั้งเขียนพันธ์, 2540 : 2) ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ในสหสวรรษใหม่จึงมีแนวทางการจัดชัดเจนขึ้น กล่าวคือ มุ่งจัดในลักษณะการศึกษาแบบเรียนร่วมซึ่งหมายถึงการจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคนในระบบการจัดการศึกษาเดียวโดยไม่แยกว่าเด็กพิการต้องไปเรียนในสถานศึกษาเฉพาะรวมทั้งเด็กนั้นต้องได้รับการสนับสนุนทุกด้าน ทั้งด้านการแพทย์ กึ่งแพทย์ วิชาการ สื่อสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาพร้อมกันนั้นโรงเรียน

ต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตร ยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการ เทคนิคการเรียนการสอน สถานที่ รวมทั้ง การจัดให้มีบุคลากรสนับสนุน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้เรียนร่วมในสถานศึกษาเดียวกัน (เบญจา ชลธารันนท์, 2543) ลักษณะของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยปกติ การเรียนร่วมมีรูปแบบหลายวิธี แล้วแต่จะจัดในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบในโรงเรียนเดียวกัน การที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนอยู่ในโรงเรียนเดียวกันกับเด็กปกติก็ถือว่าการเรียนร่วม หรือจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ ก็ถือว่าการเรียนร่วมบางเวลาหรือเต็มเวลาขึ้นอยู่กับความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนหรือแต่ละประเภท ที่มีความสามารถตามศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเอง สิ่งสำคัญของการเรียนร่วมคือให้เด็กได้อยู่ร่วมในสังคมของคนปกติและได้ทำกิจกรรมหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ เพื่อให้โอกาสเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้แสดงหรือทราบดีว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสังคมไม่ได้รังเกียจความพิการแต่สังคมให้การยอมรับและคอยให้ความช่วยเหลือ

จากข้อมูลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุโขทัย ที่ผ่านมาผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมกับเด็กปกติ ได้ประสบปัญหาจาก กระบวนการนิเทศภายใน การจัดการเรียนการสอนระบบเรียนร่วมหลายประการ เช่น การจัดชั้นเรียน การทำแผนการสอน การสอนซ่อมเสริม การจัดหาสื่อและวิธีการวัดผลประเมินผล แม้จะมีการจัดการอบรม สัมมนาครูผู้สอนหลายครั้ง มีการบรรยายถึงปัญหาในการจัดการเรียน การสอนแบบเรียนร่วม ที่สอดคล้องกัน กระนั้นครูผู้สอนก็ยังมีปัญหาเช่นเดิม ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การไม่ได้รับการนิเทศจากผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเทคนิค กระบวนการ (ณรงค์ อัมพรภาค, 2550 : 5) ผู้บริหารใน โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ เรียนร่วมกับ เด็กปกติ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการและ กระบวนการจัดการเรียน การสอน รวมถึง ผู้ปกครองของเด็กพิการที่เข้ามาเรียนร่วมกับ เด็กปกติ ซึ่งไม่มีความเข้าใจด้านการให้ความช่วยเหลือ เด็กพิการ ความต้องการสื่อและอุปกรณ์

ดังนั้น การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมดังกล่าว เป็นปัญหาสำหรับ ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทมีความต้องการที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา จึงควรมีผู้ที่มีความรู้และสามารถให้การแนะนำในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้โดยใช้ กระบวนการการนิเทศเพราะบุคลากรทาง การศึกษาต้องการความช่วยเหลือทางความรู้ ทางปัญญา เทคนิควิธีการสอน เพิ่มความรู้ความสามารถ ในการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน การวัดผลและประเมินผลและการนิเทศภายใน เพื่อสนับสนุนในการพัฒนาการศึกษาให้ดีและ ถูกทางตามความต้องการของครูในการพัฒนา (สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7, 2542 : 15) สภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในจังหวัดสุโขทัยนั้น

เป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กพิการทุกคน ทุกประเภท ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุโขทัย โดยไม่จำกัดหรือแยกประเภทความต้องการพิเศษ ดังนั้น สภาพการจัดการเรียนการสอนนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ พร้อมทั้งศึกษากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสุโขทัย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเป็นข้อมูลให้การนิเทศแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม และเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ตรงกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่อไป

จากเหตุผลและความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนโรงเรียนจัดการเรียนร่วม จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุโขทัย เพื่อจะนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมให้สูงขึ้น และเพื่อให้ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนให้สูงขึ้นและเพื่อให้ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนและจะได้ปรับปรุง กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมของตนเอง นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบระดับสูงขึ้นไป ตลอดจนใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ระหว่างผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในรอบการนิเทศภายใน 4 ด้าน ได้แก่

- 1.1 การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
- 1.2 การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.3 การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
- 1.4 การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่

2.1.1 ระยะที่ 1 ประชากรที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู การศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ จำนวนประชากรโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำนวน 155 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,073 คน ได้แก่

- 2.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 155 คน
- 2.1.1.2 ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 155 คน
- 2.1.1.3 ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ จำนวน

1,763 คน

2.1.2 ระยะที่ 2 ประชากรที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ ได้แก่

- 2.1.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 155 คน
- 2.1.2.2 ครูการศึกษาพิเศษที่มีความชำนาญการพิเศษด้านการศึกษาพิเศษจำนวน 155 คน

2.1.2.3 ครูผู้สอนที่มีความชำนาญการด้านการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 1,763 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่

2.2.1 ระยะที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 155 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 333 คน ได้แก่

2.2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 คน

2.2.1.2 ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 50 คน

2.2.1.3 ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ จำนวน

223 คน

2.2.2 ระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัยเขต 1 ปีการศึกษา 2551 จาก 4 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คน ได้แก่

2.2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน

2.2.2.2 ครูการศึกษาพิเศษที่มีความชำนาญการพิเศษด้านการศึกษาพิเศษจำนวน 3 คน

2.2.2.3 ครูผู้สอนที่มีความชำนาญการด้านการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งแบ่งเป็น ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัยเขต 1 ในกรอบการนิเทศ 4 ด้าน ได้แก่

3.2.1 การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

3.2.2 การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.3 การนิเทศด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

3.2.4 การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม หมายถึง สถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม เกี่ยวกับการทำให้คำปรึกษา แนะนำ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และให้ความรู้โดยวิธีการต่างๆแก่ครูนิเทศภายใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งได้จากการสอบถามผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน ได้แก่

1. การนิเทศด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร หมายถึง การจัดให้มีและส่งเสริมให้ครูได้เข้าใจ หลักสูตร การปรับหลักสูตร การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนเสริม การวิเคราะห์เด็ก

2. การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสอน การประเมินผลหลังการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ การสอนซ่อมเสริม

3. การนิเทศด้านสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง การจัดให้มี จัดหา สร้างหรือผลิต สื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการสอน และจัดให้มีห้องเสริมวิชาการ

4. การนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อให้ครูมีความรู้ ชี้แจงให้ครูเข้าใจวิธี การวัดผลการศึกษาและนำเทคนิคและวิธีการวัดผลประเมินผลให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงและการจัดทำแฟ้มสะสมงาน

ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม หมายถึง ระดับความยุ่งยากหรือความขัดข้องที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และสิ่งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียนระดับปัญหาแรก 3 รายการแรก

แนวทางการนิเทศภายใน หมายถึง วิธีการดำเนินงานในการแก้ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์

โรงเรียนจัดการเรียนร่วม หมายถึง โรงเรียนที่มีกระบวนการในการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนปกติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบหัวหน้าโครงการด้านการศึกษาพิเศษของสถานศึกษา และเป็นครูสอนเด็กพิเศษรวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ทำการสอนหรือปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนอยู่ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 1 และผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมอื่นๆ จะทำให้ทราบสภาพปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนจัดเรียนร่วมและใช้เป็นแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนและกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาพิเศษให้มีประสิทธิภาพต่อไป